Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 10. septembra 2015 [1]

Vec C-428/14

DHL Express (Italy) Srl,
DHL Global Forwarding (Italy) SpA
proti
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podala Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko)]

„Politika hospodárskej súťaže — Článok 101 ZFEÚ — Kartel — Odvetvie medzinárodných zásielok tovaru — Zhovievavosť — Spolupráca medzi Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže (VOHS) — Európska sieť pre hospodársku súťaž (ESHS) — Vzorový program zhovievavosti ESHS — Otázka záväznosti vzorového programu zhovievavosti ESHS pre VOHS — Vzťah medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty predloženou Komisii a zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty podanou na VOHS“

I – **Úvod**

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý do kancelárie Súdneho dvora doručila 18. septembra 2014 Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko), sa týka výkladu článku 101 ZFEÚ a článku 4 ods. 3 ZEÚ, ako aj článku 11 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] [2].

2. Tento návrh bol podaný v konaní, ktorého účastníkmi sú DHL Express (Italy) Srl a DHL Global Forwarding (Italy) SpA (ďalej spoločne len ako „DHL“), ktoré sú dcérskymi spoločnosťami spoločnosti Deutsche Post AG, a Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Úrad na ochranu hospodárskej súťaže a trhových pravidiel, ďalej len „Úrad“).

II – **Právny rámec**

A – *Nariadenie č. 1/2003*

3. V odôvodnení 15 nariadenia č. 1/2003 sa uvádza:

„Komisia a orgány hospodárskej súťaže členských štátov by mali tvoriť spolu sieť verejných orgánov, ktoré v úzkej spolupráci uplatňujú súťažné pravidlá spoločenstva. Na tento účel je potrebné stanoviť informačný a konzultačný postup. Bližšie podrobnosti týkajúce sa spolupráce v rámci siete stanoví a bude revidovať Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi.“

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205.

4. Článok 11 nariadenia č. 1/2003, nazvaný „Spolupráca medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov“, znie takto:

„1. Komisia a orgány hospodárskej súťaže členských štátov musia v úzkej spolupráci uplatňovať súťažné pravidlá spoločenstva.

2. Komisia odovzdá orgánom hospodárskej súťaže členských štátov kópie najdôležitejších dokumentov, ktoré zhromaždila z hľadiska uplatňovania článkov 7, 8, 9, 10 a 29 ods. 1. Na žiadosť orgánu hospodárskej súťaže členského štátu mu Komisia poskytne kópiu iných existujúcich dokumentov potrebných na posúdenie prípadu.

3. Orgány hospodárskej súťaže členských štátov konajúce na základe článku 81 [ES] alebo 82 [ES] písomne informujú Komisiu pred alebo bezprostredne po začatí prvého úradného vyšetrovacieho opatrenia. Tieto informácie sa môžu poskytnúť orgánom hospodárskej súťaže iných členských štátov.

4. Najneskôr 30 dní pred prijatím rozhodnutia požadujúceho ukončenie porušovania, ktorým sa prijímajú záväzky alebo odoberajú výhody nariadenia o skupinovej výnimke, orgány hospodárskej súťaže členských štátov informujú Komisiu. Na tento účel poskytnú Komisii súhrnný popis prípadu, predpokladané rozhodnutie alebo, ak toto neexistuje, iné dokumenty, v ktorých je uvedený predpokladaný priebeh konania. Tieto informácie môžu byť k dispozícii aj orgánom hospodárskej súťaže iných členských štátov. Na žiadosť Komisie môže konajúci orgán hospodárskej súťaže poskytnúť Komisii iné dokumenty, ktoré má k dispozícii a ktoré sú potrebné na posúdenie prípadu. Informácie poskytnuté Komisii môžu byť poskytnuté aj orgánom hospodárskej súťaže iných členských štátov. Vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže si môžu medzi sebou vymieňať informácie potrebné na posúdenie prípadu podľa článku 81 [ES] alebo 82 [ES].

5. Orgány hospodárskej súťaže členských štátov môžu konzultovať s Komisiou každý prípad, ktorý sa týka uplatňovania práva spoločenstva.

6. Ak Komisia začne konanie týkajúce sa prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III, zbavuje tým orgány hospodárskej súťaže členských štátov ich práva na uplatňovanie článkov 81 [ES] a 82 [ES]. Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov už konajú v prípade, Komisia začne konanie len po konzultácii s týmito vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže.“

B – *Oznámenie Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže* [3]

5. V bode 1 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS sa uvádza:

„Nariadením č. 1/2003… sa zavádza systém súbežných právomocí, v ktorom môže Komisia a orgány hospodárskej súťaže členských štátov… uplatňovať článok [101 ZFEÚ a článok 102 ZFEÚ]. Vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže a Komisia spolu tvoria sieť verejných orgánov, ktoré konajú vo verejnom záujme a úzko spolupracujú s cieľom zabezpečiť ochranu hospodárskej súťaže. Táto sieť predstavuje fórum pre diskusiu a spoluprácu pri uplatňovaní a presadzovaní politiky Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže, tvorí rámec spolupráce medzi európskymi orgánmi hospodárskej súťaže v prípadoch, v ktorých sa uplatňujú články [101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ], a je základom vytvárania a zachovávania spoločnej kultúry hospodárskej súťaže v Európe. Táto sieť sa nazýva ‚európska sieť pre hospodársku súťaž‘ (ESHS)…“. [*neoficiálny preklad*]

3 — Ú. v. EÚ C 101, 2004, s. 43 (ďalej len „oznámenie o spolupráci v rámci ESHS“).

6. Podľa bodu 38 tohto oznámenia:

„Keďže neexistuje systém úplne zosúladených programov zhovievavosti v rámci Spoločenstva, žiadosť o zhovievavosť adresovanú danému orgánu nemožno považovať za žiadosť adresovanú inému orgánu hospodárskej súťaže. Je preto v záujme žiadateľa požiadať o zhovievavosť všetky orgány hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc uplatňovať článok [101 ZFEÚ] na území, ktorého sa porušovanie týka, a ktoré majú potrebné predpoklady konať proti príslušnému porušovaniu. Z dôvodu dôležitosti načasovania vo väčšine súčasných programov zhovievavosti budú musieť žiadatelia takisto zvážiť, či by nebolo vhodné podať žiadosti o zhovievavosť príslušným orgánom súčasne. Je na žiadateľovi, aby podnikol kroky na ochranu svojho postavenia, ktoré považuje za primerané vzhľadom na možné konanie týchto orgánov.“ [*neoficiálny preklad*]

C – *Vzorový program zhovievavosti ESHS*

7. V rámci ESHS bol počas roka 2006 prijatý vzorový program zhovievavosti (ďalej len „vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006“). Tento program, ktorý nebol uverejnený a ktorý je dostupný len v angličtine, francúzštine a nemčine, je k dispozícii na internetovej stránke Komisie [4]. Bol revidovaný v novembri 2012 [5] (ďalej len „vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2012“), teda po skutkových okolnostiach konania vo veci samej, vrátane sporného rozhodnutia Úradu.

8. Bod 5 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006, týkajúci sa oslobodenia od pokuty „typu 1A“, stanovuje:

„Orgán hospodárskej súťaže oslobodí podnik od akejkoľvek pokuty, ktorá by mu inak bola uložená, pokiaľ

a) tento podnik ako prvý poskytne dôkazy, ktoré podľa názoru orgánu hospodárskej súťaže v čase, keď posudzuje žiadosť, tomuto orgánu umožnia vykonať cielené inšpekcie v súvislosti s údajným kartelom;

b) orgán hospodárskej súťaže nemal v čase podania žiadosti k dispozícii dostatočné dôkazy na prijatie rozhodnutia o nariadení inšpekcie/podanie žiadosti o vydanie príkazu na vykonanie inšpekcie na súde alebo ešte nevykonal inšpekciu v súvislosti s údajným kartelom a

c) sú splnené podmienky týkajúce sa zhovievavosti.“

9. Z bodu 2 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 vyplýva, že „účelom programov zhovievavosti je podporovať orgány hospodárskej súťaže v ich úsilí smerujúcom k zisťovaniu a ukončeniu kartelov a potrestaniu účastníkov kartelov. Orgány hospodárskej súťaže sa domnievajú, že dobrovoľná pomoc s uvedenými cieľmi má osobitnú hodnotu pre ekonomickú prosperitu jednotlivých členských štátov, ako aj pre spoločný trh, čo môže odôvodniť v určitých prípadoch oslobodenie od pokuty (typy 1A a 1B) a v iných prípadoch zníženie pokuty (typ 2)“.

10. Body 22 až 25 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa týkajú „zjednodušených žiadostí v prípadoch typu 1A“.

4 — http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_fr.pdf.

5 — http://ec.europa.eu/competition/ecn/mlp_revised_2012_en.pdf.

11. Bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 stanovuje, že „v prípadoch, keď má Komisia ‚potrebné predpoklady', aby sa mohla zaoberať prípadom, v súlade s bodom 14 oznámenia o sieti, podnik, ktorý predložil alebo sa chystá predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty, môže predložiť zjednodušenú žiadosť každému vnútroštátnemu orgánu hospodárskej súťaže, ktorý má podľa názoru tohto podniku ‚potrebné predpoklady' na postup podľa oznámenia o sieti. Zjednodušené žiadosti by mali obsahovať stručný opis nasledujúcich skutočností:

— názov a adresa podniku podávajúceho žiadosť,

— ostatní účastníci údajného kartelu,

— dotknutý výrobok alebo výrobky,

— dotknuté územie alebo územia,

— dĺžka trvania,

— povaha údajného kartelu,

— členský štát alebo členské štáty, v ktorom alebo v ktorých možno nájsť dôkazy, a

— informácie o iných žiadostiach o zhovievavosť, ktoré žiadateľ podal alebo prípadne podá v súvislosti s údajným kartelom."

12. V bode 24 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa uvádza, že „ak sa vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže, ktorému bola doručená zjednodušená žiadosť, rozhodne požiadať o určité doplňujúce informácie, žiadateľ by mal poskytnúť také informácie bezodkladne. Ak sa orgán hospodárskej súťaže rozhodne konať vo veci, určí lehotu, v ktorej musí podnik predložiť všetky relevantné informácie a dôkazy potrebné na dosiahnutie stanovenej úrovne dôkazov. Ak podnik poskytne také informácie v určenej lehote, hľadí sa na ne, ako keby boli poskytnuté v deň podania zjednodušenej žiadosti".

D – *Vnútroštátne právo*

13. Dňa 15. februára 2007 prijal Úrad oznámenie o oslobodení od pokút a znížení pokút v zmysle článku 15 zákona č. 287/90 (Communicazione sulla non imposizione e sulla riduzione delle sanzioni ai sensi dell'articolo 15 della legge 287/90), ktoré zahŕňa vnútroštátny program zhovievavosti (ďalej len „oznámenie Úradu").

14. Článok 16 tohto programu, nazvaný „Zjednodušená žiadosť", stanovuje:

„Ak má Komisia potrebné predpoklady na prejednanie veci a vedenie konania, podnik, ktorý už predložil alebo sa chystá predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokút, môže predložiť orgánu podobnú žiadosť o zhovievavosť v ‚zjednodušenej' podobe, ak sa domnieva, že aj orgán má potrebné predpoklady na konanie vo veci. V zmysle [bodu] 14 oznámenia Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov na ochranu hospodárskej súťaže má Komisia potrebné predpoklady, ak jedna alebo viaceré dohody alebo postupy, vrátane sietí podobných dohôd alebo postupov, majú vplyv na hospodársku súťaž vo viac ako troch členských štátoch."

15. V článku 17 tohto programu sa uvádza, že „zjednodušená žiadosť o zhovievavosť smerujúca k oslobodeniu od pokút musí obsahovať aspoň:

a) obchodné meno a adresu podniku, ktorý podáva žiadosť,

b) obchodné meno a adresu ostatných podnikov, ktoré boli účastníkmi kartelu,

c) opis predmetného kartelu, ktorý zahŕňa:

— špecifikáciu povahy kartelu,

— označenie výrobkov a služieb, ktoré tvoria predmet kartelu, jeho územný rozsah a dĺžku trvania,

d) označenie členských štátov, v ktorých pravdepodobne možno získať dôkazy o porušení,

e) informácie o iných žiadostiach o zhovievavosť, ktoré podnik už predložil alebo sa chystá predložiť iným orgánom hospodárskej súťaže v súvislosti s tým istým porušením."

16. Podľa článku 18 tohto programu „orgán vydá na žiadosť podniku potvrdenie o pridelení poradia s uvedením dňa a hodiny doručenia zjednodušenej žiadosti a informuje ho, či v súvislosti s predmetným kartelom v zásade ešte možno udeliť oslobodenie od pokút. Ak orgán považuje za užitočné požiadať o doplňujúce informácie, určí lehotu, v ktorej musí podnik poskytnúť tieto informácie. Ak sa orgán rozhodne konať vo veci, určí lehotu na doplnenie žiadosti o zhovievavosť s cieľom umožniť podniku poskytnúť informácie a dôkazy uvedené v odseku 3. Ak sa žiadosť doplní v lehote určenej orgánom, hľadí sa na ňu, ako keby bola doručená v celom rozsahu v deň podania zjednodušenej žiadosti. …".

III – **Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky**

17. DHL predložila Európskej komisii 5. júna 2007 žiadosť o pridelenie poradia na účely oslobodenia od pokuty na základe jej oznámenia o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch [6], pričom išlo konkrétne o kartel, ktorý porušoval článok 101 ZFEÚ v odvetví medzinárodných zásielok tovaru prostredníctvom námornej, leteckej a cestnej dopravy. [7]

18. Dňa 24. septembra 2007 Komisia udelila spoločnosti DHL podmienečné oslobodenie od pokuty pre celé odvetvie medzinárodných zásielok, teda pre oblasť námornej, leteckej aj cestnej dopravy.

19. Dňa 20. decembra 2007 DHL upozornila Komisiu na určité skutočnosti týkajúce sa správania podnikov v odvetví medzinárodných cestných zásielok v Taliansku.

6 — Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17, ďalej len „oznámenie Komisie o zhovievavosti".

7 — Účelom pridelenia poradia je umožniť žiadateľovi o oslobodenie od pokuty „zarezervovať si" prvé miesto v poradí žiadostí o zhovievavosť a neskôr doplniť túto žiadosť. V bode 14 oznámenia Komisie o zhovievavosti sa uvádza, že „žiadosť o oslobodenie od pokuty podnik predkladá Generálnemu riaditeľstvu Európskej komisie pre hospodársku súťaž. Podnik môže buď najskôr žiadať o zapísanie do poradia, alebo okamžite pristúpiť k podaniu oficiálnej žiadosti o oslobodenie od pokuty, predkladanej Komisii…". Podľa bodu 15 toho istého oznámenia „útvary Komisie môžu podniku prideliť poradie v zozname žiadateľov o oslobodenie od pokuty, ktoré má zaručené na určité časové obdobie vymedzené pre každý prípad zvlášť, aby sa vytvoril dostatočný priestor na zhromaždenie nevyhnutných informácií a dôkazov. Aby bol žiadateľ oprávnený získať uvedené poradie, musí poskytnúť Komisii svoje meno a adresu, informácie o členoch údajného kartelu, dotknutom výrobku(-och) a území(-iach), odhadovanom čase trvania údajného kartelu a o charaktere činnosti údajného kartelu. Žiadateľ by mal informovať Komisiu o ostatných svojich žiadostiach o zhovievavosť, už predložených alebo len zamýšľaných predložiť iným orgánom v súvislosti s údajným kartelom, a zdôvodniť svoju žiadosť o pridelenie poradia. Keď sa žiadateľovi pridelí poradie, útvary Komisie určia obdobie, v rámci ktorého žiadateľ musí učiniť zadosť tomuto poradiu tým, že predloží informácie a dôkazy spĺňajúce minimálne podmienky na získanie oslobodenia od pokuty. … Ak žiadateľ učiní zadosť pridelenému poradiu v lehote stanovenej útvarmi Komisie, bude sa pokladať za dané, že informácie a dôkazy, ktoré žiadateľ poskytol, boli predložené v deň, keď bolo pridelené poradie".

20. Komisia však neskôr rozhodla, že bude stíhať len tú časť kartelu, ktorá sa týkala medzinárodných leteckých špeditérskych služieb. Rozhodnutím z 28. marca 2012 konštatovala, že viaceré podniky sa niekoľko rokov zúčastňovali na karteli v odvetví medzinárodných leteckých špeditérskych služieb, čím porušili článok 101 ZFEÚ.[8] Konštatovala, že skupina Deutsche Post AG bola prvou spoločnosťou, ktorá poskytla informácie a predložila dôkazy v súlade s podmienkami bodu 8 písm. a) jej oznámenia o zhovievavosti, a výška pokuty, ktorá sa jej mala uložiť, sa v prípade predmetných porušení znížila o 100 %.

21. DHL zároveň predložila Úradu 12. júla 2007 zjednodušenú žiadosť o oslobodenie od pokuty na základe článku 16 oznámenia Úradu. Poskytla informácie o správaní v odvetví medzinárodných zásielok tovaru.

22. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa Úradu a vedľajších účastníkov konania, ktorými sú Agility Logistics Srl (ďalej len „Agility“) a Schenker Italiana SpA – dcérska spoločnosť spoločnosti Deutsche Bahn AG (ďalej len „Schenker“) –, sa zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty podaná spoločnosťou DHL netýkala odvetvia medzinárodných cestných zásielok tovaru.

23. Naproti tomu podľa spoločnosti DHL sa jej zjednodušená žiadosť z 12. júla 2007 týkala protiprávneho správania zaznamenaného na celom trhu zásielok a medzinárodnej prepravy tovaru. DHL sa najmä domnievala, že hoci táto zjednodušená žiadosť neobsahovala konkrétne a špecifické príklady správania zaznamenaného v rámci cestných zásielok tovaru, bolo to spôsobené len tým, že tieto príklady ešte neboli zistené.

24. Dňa 23. júna 2008 DHL predložila Úradu dodatočnú zjednodušenú žiadosť o oslobodenie od pokuty, pričom doplnila žiadosť pôvodne predloženú 12. júla 2007. Podľa spoločnosti DHL „toto vyhlásenie predstavuje v každom prípade len doplnenie žiadosti podanej 12. júla 2007, keďže dodatočné správanie, ktorého sa toto vyhlásenie týka, nepredstavuje samostatné porušenie, na ktoré by sa nevzťahovalo pôvodné vyhlásenie, a nie je ničím iným ako novým prejavom už oznámených porušení a Komisia ho ako také zohľadnila na účely udelenia zhovievavosti podniku“.

25. Dňa 5. novembra 2007 Deutsche Bahn AG predložila Komisii žiadosť o zhovievavosť vo svojom mene a najmä v mene spoločnosti Schenker, ktorá sa týkala správania súvisiaceho s medzinárodnými námornými zásielkami. Toto vyhlásenie bolo doplnené 19. novembra 2007, keď Deutsche Bahn AG/Schenker poskytla Komisii informácie o talianskom karteli v odvetví cestných zásielok tovaru.

26. Dňa 12. decembra 2007 Schenker predložila Úradu zjednodušenú žiadosť o zhovievavosť, pričom poskytla informácie o talianskom karteli v odvetví cestných zásielok tovaru.

27. Dňa 20. novembra 2007 Agility predložila Komisii zjednodušenú žiadosť o zníženie pokuty v mene skupiny, ktorej je členom.

28. Dňa 12. mája 2008 Agility Logistics International BV, materská spoločnosť skupiny, ktorej členom je Agility, ústne podala na Úrade zjednodušenú žiadosť o zhovievavosť, a to aj v mene spoločností, ktoré kontroluje, medzi ktoré patrí Agility.

29. Úrad rozhodnutím z 15. júna 2011 vo veci I722 – Medzinárodná logistika (konanie č. 22521, ďalej len „sporné rozhodnutie“) rozhodol, že viaceré podniky, vrátane spoločností DHL, Schenker a Agility Logistics International BV, sa v rozpore s článkom 101 ZFEÚ zúčastňovali na karteli v odvetví medzinárodných cestných špeditérskych služieb s miestom odoslania alebo určenia v Taliansku.

8 — Rozhodnutie Komisie z 28. marca 2012 týkajúce sa konania podľa článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 53 Dohody o EHP (Vec COMP/39.462 – Špeditérske služby) [C(2012) 1959].

30. V spornom rozhodnutí Úrad uznal spoločnosť Schenker za prvú spoločnosť, ktorá požiadala o oslobodenie od pokút v Taliansku, pokiaľ ide o cestné zásielky tovaru. Na základe vnútroštátneho programu zhovievavosti tejto spoločnosti nebola uložená nijaká pokuta. Naopak spoločnostiam DHL a Agility boli uložené pokuty vo výške 49 %, resp. 50 % počiatočnej sumy.

31. Úrad konštatoval, že DHL vo svojej žiadosti z 12. júla 2007 požiadala o oslobodenie od pokuty len v súvislosti s leteckými a námornými zásielkami tovaru, keďže žiadosť týkajúca sa cestných zásielok podala DHL až 23. júna 2008.

32. DHL podala žalobu o čiastočné zrušenie sporného rozhodnutia na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Správny súd pre región Lazio, Taliansko, ďalej len „TAR“) z dôvodu, že týmto rozhodnutím jej nebolo pridelené prvé miesto v poradí vnútroštátneho programu zhovievavosti, a teda ani oslobodenie od pokuty. DHL sa subsidiárne domáhala aj zníženia pokút uložených týmto rozhodnutím.

33. Podľa spoločnosti DHL treba žiadosť predloženú Komisii a zjednodušenú žiadosť podanú na Úrade posudzovať spoločne ako jeden celok vzhľadom na súvislosť, ktorá existuje medzi konaniami, čo má vplyv na prednostné poradie žiadostí o zhovievavosť založené na časovej prednosti týkajúcej sa každého porušenia. Vedľajšími žalobami podanými 18. a 23. júna 2011 Schenker a Agility namietali protiprávnosť prijatia spoločnosti DHL do programu zhovievavosti. Podľa spoločností Schenker a Agility mala byť DHL vylúčená z programu zhovievavosti, lebo porušila svoju povinnosť spolupracovať s Úradom.

34. TAR zamietol žalobu podanú spoločnosťou DHL, pričom poukázal na existenciu zásady autonómnosti a nezávislosti programov zhovievavosti Komisie a Úradu. DHL podala proti rozsudku TAR odvolanie na Consiglio di Stato (Štátna rada).

35. Consiglio di Stato považuje za nevyhnutné opýtať sa Súdneho dvora na to, či sú vzorové programy zhovievavosti ESHS z roku 2006 a z roku 2012 záväzné pre vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže (ďalej len „VOHS“), a najmä na to, či zásada nezáväznosti takého programu pre vnútroštátne súdy, ktorú stanovil Súdny dvor v rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389), platí aj pre VOHS. Consiglio di Stato sa tiež pýta na prípadnú existenciu právne relevantnej súvislosti medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty predloženej Komisii a zjednodušenou žiadosťou podanou na VOHS. Vnútroštátny súd sa napokon pýta na zákonnosť postupu Úradu pred uverejnením vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2012, keďže Úrad dovolil podnikom, ktoré predložili Komisii žiadosť o zníženie pokuty, podať zjednodušené žiadosti o oslobodenie od pokuty.

36. Za týchto okolností Consiglio di Stato rozhodla o prerušení konania a položila Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„Má sa článok 101 ZFEÚ, článok 4 ods. 3 ZEÚ a článok 11 nariadenia… č. 1/2003 vykladať v tom zmysle, že:

i) aplikačná prax VOHS sa nemôže líšiť od nástrojov, ktoré vymedzila a prijala Európska sieť pre hospodársku súťaž, najmä od vzorového programu zhovievavosti, pokiaľ ide o prípad, ktorého sa týka konanie vo veci samej, bez toho, aby to bolo v rozpore s konštatovaniami Súdneho dvora Európskej únie uvedenými v bodoch 21 a 22 [rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389)];

ii) medzi hlavnou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, a zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podal v súvislosti s tým istým kartelom na VOHS, existuje taká právna súvislosť, že VOHS je povinný – napriek zneniu bodu 38 oznámenia Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže – v súlade s bodom 22 vzorového programu siete z roku 2006 (neskoršieho bodu 24 podľa číslovania vzorového programu siete z roku 2012) a príslušnou vysvetlivkou 45 (neskoršou

vysvetlivkou 49 podľa číslovania vzorového programu z roku 2012): a) posúdiť zjednodušenú žiadosť o oslobodenie od pokuty z hľadiska hlavnej žiadosti, a to za predpokladu, že zjednodušená žiadosť verne odráža obsah hlavnej žiadosti; b) subsidiárne – ak usúdi, že podaná zjednodušená žiadosť má užšie vymedzenú vecnú pôsobnosť ako hlavná žiadosť podaná rovnakým podnikom, na základe ktorej Komisia udelila tomuto podniku podmienečné oslobodenie od pokuty – spojiť sa s Komisiou alebo s daným podnikom s cieľom určiť, či tento podnik po podaní zjednodušenej žiadosti v priebehu svojho vnútorného vyšetrovania zistil konkrétne a špecifické príklady správania v rámci odvetvia, na ktoré sa údajne vzťahovala hlavná žiadosť o oslobodenie od pokuty, ale na ktoré sa nevzťahuje zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty;

iii) na základe bodov 3 a 22 až 24 vzorového programu siete z roku 2006 a príslušných vysvetliviek 8, 41, 45 a 46 a pri zohľadnení zmien a doplnení, zavedených prostredníctvom bodov 24 až 26 vzorového programu siete z roku 2012 a príslušných vysvetliviek 44 a 49, mohol VOHS uplatňujúci program zhovievavosti, ako je ten, ktorý je predmetom prejednávanej veci, a to v čase relevantnom z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa veci samej, vo veci konkrétneho tajného kartelu, ktorého sa týkala hlavná žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorú Komisii predložil alebo sa chystal predložiť prvý podnik, v súlade s právom prijať: a) iba zjednodušenú žiadosť tohto podniku o oslobodenie od pokuty alebo b) aj ďalšie zjednodušené žiadosti o oslobodenie od pokuty podané inými podnikmi, ktoré Komisii predložili ‚neprijateľnú' hlavnú žiadosť o oslobodenie od pokuty alebo žiadosť o zníženie pokuty, najmä ak tieto podniky podali hlavné žiadosti po udelení podmienečného oslobodenia od pokuty prvému podniku?"

IV – **Konanie na Súdnom dvore**

37. DHL, Schenker, Agility, talianska, nemecká, francúzska a rakúska vláda, vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Komisia predložili písomné pripomienky. Všetky tieto subjekty okrem nemeckej a rakúskej vlády predniesli ústne pripomienky na pojednávaní, ktoré sa konalo 9. júla 2015.

A – *O prvej prejudiciálnej otázke*

38. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd – odvolávajúc sa na body 21 a 22 rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389) – v podstate pýta, či sú akty ESHS, najmä jej vzorový program zhovievavosti z roku 2006, záväzné pre VOHS, alebo či sa VOHS naopak môžu odkloniť od uplatňovania nástrojov, ktoré vymedzila a prijala ESHS. [9]

39. Všetci účastníci konania, s výnimkou spoločnosti DHL, sa domnievajú, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je záväzný pre VOHS.

9 — Moja odpoveď na prvú otázku týkajúcu sa vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa vzťahuje *mutatis mutandis* na vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2012, aj keď tento druhý uvedený akt nie je uplatniteľný *ratione temporis* na skutkové okolnosti, o ktoré ide v spore vo veci samej.

40. Treba pripomenúť, že v bode 22 rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389) Súdny dvor rozhodol, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je záväzný pre *súdy členských štátov*.[10] Súdny dvor tiež potvrdil, že hoci oznámenia Komisie týkajúce sa jednak spolupráce v rámci ESHS[11] a jednak oslobodenia od pokút a zníženia pokút v kartelových prípadoch[12] môžu mať vplyv na prax VOHS,[13] ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa oblasti hospodárskej súťaže ani nariadenie č. 1/2003 nestanovujú spoločné pravidlá pre zhovievavosť.[14]

41. Zastávam názor, že akty ESHS, vrátane jej vzorového programu zhovievavosti z roku 2006, nie sú záväzné ani pre VOHS.

42. V prvom rade treba zdôrazniť, že podľa článku 35 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 medzi VOHS určené členskými štátmi na uplatňovanie článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ „môžu patriť aj súdy“. Z toho vyplýva, že na základe rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389) akty ESHS, vrátane jej vzorového programu zhovievavosti z roku 2006, nie sú záväzné pre VOHS, ktorými sú súdy členských štátov. Článok 5 nariadenia č. 1/2003, ktorý sa týka právomocí VOHS, stanovuje, že VOHS majú právomoc na uplatňovanie článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ, a sú v ňom vymenované rozhodnutia, ktoré VOHS môžu prijímať. Keďže toto ustanovenie vôbec nerozlišuje VOHS podľa toho, či majú správnu alebo súdnu povahu, domnievam sa, že by bolo nekoherentné, ak by akty ESHS boli záväzné pre VOHS správnej povahy, a neboli by záväzné pre VOHS súdnej povahy.

43. Okrem toho z bodu 1 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS jasne vyplýva, že táto sieť predstavuje fórum pre diskusiu a spoluprácu pri uplatňovaní politiky Únie v oblasti hospodárskej súťaže a jej cieľom je najmä poskytnúť rámec spolupráce európskych orgánov hospodárskej súťaže v prípadoch, v ktorých sa uplatňujú články 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. V dôsledku toho ESHS, ktorá nemá zákonodarnú právomoc, nemôže prijímať akty, ktoré zaväzujú VOHS. VOHS sa preto môžu odkloniť od uplatňovania nástrojov, ktoré vymedzila a prijala ESHS.[15]

44. V tejto súvislosti skutočnosť, že VOHS sa formálne zaviazali[16] rešpektovať zásady stanovené v oznámení o spolupráci v rámci ESHS, nemení povahu ESHS ako fóra pre diskusiu a spoluprácu ani nezáväznosť jej aktov. Okrem toho, pokiaľ ide konkrétnejšie o vzorový program zhovievavosti ESHS, už z jeho názvu ako „vzorového“ programu a tiež z jeho obsahu vyplýva, že má čisto programovú

10 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát. „Modelový program zhovievavosti ESHS je nezáväzný nástroj zameraný na uskutočnenie faktickej alebo ‚mäkkej‘ harmonizácie programov zhovievavosti vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže s cieľom zabezpečiť, aby odlišnosti medzi programami zhovievavosti v rámci ESHS neodrádzali potenciálnych žiadateľov od predkladania žiadostí o zhovievavosť. … Hoci tento nástroj podobne ako ďalšie nástroje, napríklad oznámenie o spolupráci alebo spoločné vyhlásenie, nemajú legislatívnu povahu, nemožno ignorovať *ich praktické účinky* predovšetkým vo vzťahu k činnosti vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže a Komisie“, kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Mazák vo veci Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2010:782, bod 26). Pozri tiež bod 7 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006, ktorý okrem iného stanovuje, že tento program „má podporovať mäkkú harmonizáciu jestvujúcich programov zhovievavosti a uľahčiť prijatie takých programov niekoľkými orgánmi hospodárskej súťaže, ktoré ešte nemajú taký program“.

11 — Pozri v tomto zmysle bod 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS. Pozri tiež bod 4 správy o stave konvergencie programov zhovievavosti z roku 2009, ktorý stanovuje, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je právne záväzným dokumentom. Orgány však prijali politický záväzok, že urobia všetko, čo je v ich silách, aby zosúladili svoje programy zhovievavosti s týmto vzorovým programom, alebo – pokiaľ taký program nemajú – zaviedú zosúladené programy. Tento dokument je dostupný len v anglickom jazyku na internetovej stránke http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_programme.pdf.

12 — Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17.

13 — Rozsudok Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, body 21 a 23).

14 — Tamže (bod 20). Ako totiž Komisia zdôraznila, „každý členský štát sa môže rozhodnúť, či prijme program zhovievavosti v oblasti práva hospodárskej súťaže. Ak sa niektorý orgán hospodárskej súťaže rozhodne prijať vnútroštátny program zhovievavosti, tento program je nezávislý od programov zhovievavosti ostatných členských štátov a od programu zhovievavosti Európskej komisie, samozrejme za predpokladu, že rešpektuje európske právo, najmä článok 4 ods. 3 ZEÚ, nariadenie č. 1/2003, ako aj všeobecné zásady európskeho práva“.

15 — Jedným z nich je vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006.

16 — Pozri bod 72 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS, ktorý stanovuje, že „zásady opísané v tomto oznámení budú dodržiavať aj orgány hospodárskej súťaže členských štátov, ktoré podpísali vyhlásenie vo forme prílohy k tomuto oznámeniu, pričom v tomto oznámení uznávajú zásady tohto oznámenia, vrátane zásady týkajúcej sa ochrany žiadateľov o uplatnenie programu zhovievavosti, a vyhlasujú, že ich budú dodržiavať. Zoznam týchto orgánov je uverejnený na internetovej stránke Európskej komisie. …“ [*neoficiálny preklad*] Úrad patrí medzi VOHS, ktoré podpísali predmetné vyhlásenie.

povahu.[17] Deklarovaným cieľom vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 je totiž motivovať VOHS, aby ho zohľadnili pri prípadnom prijímaní a vykonávaní vnútroštátneho programu zhovievavosti[18], ale nie je to ich povinnosťou.[19] Inak povedané, vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 má za cieľ podporovať prostriedkami „soft-law" dobrovoľné zosúladenie prípadných programov zhovievavosti členských štátov[20] v oblasti hospodárskej súťaže.

45. VOHS navyše nie sú povinné zaviesť programy zhovievavosti na základe článku 101 ZFEÚ, nariadenia č. 1/2003 ani svojej povinnosti lojálnej spolupráce podľa článku 4 ods. 3 ZEÚ. Keď však členský štát zavedie program zhovievavosti[21] – bez ohľadu na to, či je založený na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006 – musí rešpektovať právo Únie a zabezpečiť, aby pravidlá, ktoré stanoví alebo uplatňuje, nezasahovali do účinného uplatňovania článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ.[22]

46. Napokon v súlade s článkom 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta") sú ustanovenia tejto charty určené pre členské štáty, ak vykonávajú právo Únie. Z toho vyplýva, že členské štáty, vrátane ich VOHS, sú viazané ustanoveniami Charty a všeobecnými zásadami Únie, ak vykonávajú články 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Ak teda VOHS prijme program zhovievavosti, ktorý v zásade môže vyvolávať právne účinky, musí rešpektovať všeobecné zásady práva Únie, vrátane zásad zákazu diskriminácie, proporcionality, právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery[23] a práva na riadnu správu vecí verejných[24].

47. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je záväzný pre VOHS. Keď však členský štát prijme program zhovievavosti – bez ohľadu na to, či je založený na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006 – musí rešpektovať právo Únie a – konkrétne v oblasti práva hospodárskej súťaže – zabezpečiť, aby pravidlá, ktoré stanoví alebo uplatňuje, nezasahovali do účinného uplatňovania článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Okrem toho členské štáty, vrátane ich VOHS, sú viazané ustanoveniami Charty a všeobecnými zásadami Únie, ak vykonávajú články 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Ak teda VOHS prijme program zhovievavosti, ktorý v zásade môže vyvolávať právne účinky, tento program musí rešpektovať Chartu a všeobecné zásady práva Únie, vrátane zásad zákazu diskriminácie, proporcionality, právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a práva na riadnu správu vecí verejných.

17 — Poukazujem tiež na to, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nebol uverejnený v sérii L *Úradného vestníka Európskej únie*, v ktorej sa uverejňujú právne záväzné akty, a dokonca ani v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*, ktorá obsahuje nezáväzné akty, ako sú informácie, odporúčania a oznámenia týkajúce sa Únie. Pozri analogicky rozsudok Expedia (C-226/11, EU:C:2012:795, bod 30). Vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 je k dispozícii na internetovej stránke Komisie http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_fr.pdf.

18 — Pozri bod 3 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006, v ktorom sa uvádza, že „členovia ESHS sa zaväzujú v rámci svojich právomocí urobiť všetko, čo je v ich silách, aby zosúladili svoje programy so vzorovým programom ESHS. *Vzorový program ESHS nebráni orgánu hospodárskej súťaže v tom, aby v rámci svojho programu zaujal priaznivejší prístup voči podnikom, ktoré žiadajú o zhovievavosť. Vzorový program ESHS ako taký nemôže mať za následok vznik akejkoľvek legitímnej dôvery u týchto podnikov*" (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pozri bod 4 správy ESHS z roku 2009 o konvergencii programov zhovievavosti v rámci ESHS, ktorý potvrdzuje, že „the Model Programme is not a legally binding document", teda „vzorový program nie je právne záväzným dokumentom" (voľný preklad). Tento dokument je dostupný len v anglickom jazyku na internetovej stránke http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_programme.pdf.

19 — Pozri analogicky rozsudok Expedia (C-226/11, EU:C:2012:795, bod 31).

20 — Podľa môjho názoru vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 je určitým „návodom" pre prípadné programy zhovievavosti členských štátov v oblasti hospodárskej súťaže. Okrem toho, ak je určitý vnútroštátny program založený na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006, vzorový program môže prípadne slúžiť ako prameň výkladu podľa vnútroštátneho práva.

21 — V bode 25 rozsudku Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389) Súdny dvor rozhodol, že „programy zhovievavosti predstavujú užitočné nástroje v účinnom boji zameranom na odhaľovanie a ukončenie porušovania práva hospodárskej súťaže, a prispievajú tým k dosiahnutiu cieľa, ktorým je účinné uplatňovanie článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ". Pozri tiež rozsudok Donau Chemie a i. (C-536/11, EU:C:2013:366, bod 42).

22 — Pozri rozsudky Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, bod 24) a Donau Chemie a i. (C-536/11, EU:C:2013:366, bod 27 a citovanú judikatúru).

23 — Pozri analogicky rozsudok Expedia (C-226/11, EU:C:2012:795, bod 28).

24 — Právo na riadnu správu vecí verejných je zakotvené v článku 41 Charty. Podľa judikatúry Súdneho dvora zo znenia článku 41 Charty vyplýva, že tento článok sa nevzťahuje na členské štáty, ale výlučne na inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, bod 28; YS a i., C-141/12 a C-372/12, EU:C:2014:2081, bod 67, ako aj Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, bod 44). Právo na riadnu správu vecí verejných teda predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie. Vzhľadom na to, že vo veci samej Úrad vykonáva článok 101 ZFEÚ, musia sa uplatniť požiadavky vyplývajúce zo všeobecnej zásady práva na riadnu správu vecí verejných. Pozri v tomto zmysle rozsudok N. (C-604/12, EU:C:2014:302, body 49 a 50).

B – *O druhej prejudiciálnej otázke*

48. Druhá otázka vnútroštátneho súdu sa týka prípadnej existencie právnej súvislosti „medzi hlavnou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, a zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podal v súvislosti s tým istým kartelom na VOHS“ [25].

1. O prípustnosti podotázky a) druhej prejudiciálnej otázky

49. Podotázkou a) svojej druhej prejudiciálnej otázky sa vnútroštátny súd konkrétnejšie pýta na to, či sa má zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty podaná na VOHS posudzovať z hľadiska žiadosti predloženej Komisii „za predpokladu, že zjednodušená žiadosť verne odráža obsah hlavnej žiadosti“ [26] predloženej Komisii.

50. Francúzska vláda sa domnieva, že podotázka a) druhej prejudiciálnej otázky je hypotetická, a teda neprípustná. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a zo spisu predloženého Súdnemu dvoru totiž vyplýva, že zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorú na Úrad podala DHL, vo veci samej verne neodráža obsah jej žiadosti o oslobodenie od pokuty predloženej Komisii.

51. Pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania Súdnym dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili. [27]

52. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že DHL predložila Komisii 5. júna 2007 žiadosť o pridelenie poradia na účely oslobodenia od pokuty týkajúcu sa porušení práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže v odvetviach medzinárodných námorných, leteckých a cestných zásielok tovaru, zatiaľ čo podľa sporného rozhodnutia sa zjednodušená žiadosť spoločnosti DHL o oslobodenie od pokuty podaná na Úrade 12. júla 2007 týkala len medzinárodných leteckých a námorných zásielok tovaru a nevzťahovala sa na odvetvie medzinárodných cestných zásielok tovaru.

53. Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania DHL tvrdila, že jej zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty podaná na Úrade 12. júla 2007 neobsahovala špecifické a konkrétne príklady protiprávneho správania v odvetví cestnej dopravy v Taliansku jedine preto, lebo k tomuto dňu toto správanie ešte nebolo zistené. Napriek tomu sa DHL domnieva, že Úrad bol povinný vyložiť obsah jej zjednodušenej žiadosti s prihliadnutím na súvislosť tejto žiadosti so žiadosťou o oslobodenie od pokuty predloženou Komisii.

54. Spor vo veci samej vznikol aspoň sčasti na základe tohto rozdielu medzi rozsahom pôsobnosti žiadosti o oslobodenie od pokuty, ktorú DHL predložila Komisii, a rozsahom pôsobnosti, aký má podľa sporného rozhodnutia zjednodušená žiadosť, ktorú DHL podala na Úrade, ako aj rozhodnutia Komisie stíhať len časť kartelu týkajúcu sa medzinárodných leteckých špeditérskych služieb.

25 — Pozri znenie druhej otázky položenej vnútroštátnym súdom.

26 — Tamže.

27 — Rozsudok Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas (C-160/09, EU:C:2010:293, bod 27 a citovaná judikatúra).

55. Domnievam sa, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania jednoznačne nevyplýva, že talianske súdy s konečnou platnosťou vyriešili tento rozdiel v posúdení skutkových okolností. Na pojednávaní konanom 9. júla 2015 talianska vláda navyše potvrdila, že vnútroštátny súd má v odvolacom konaní neobmedzenú právomoc. Preto zastávam názor, že výklad práva Únie, ktorý má Súdny dvor podať na základe podotázky a) druhej prejudiciálnej otázky, nie je pre vnútroštátny súd zbytočný.

2. O veci samej

56. Podľa môjho názoru je vhodné odpovedať na podotázky a) a b) druhej prejudiciálnej otázky spoločne.

57. DHL tvrdí, že zjednodušená žiadosť je v podstate „dodatkom“ a zakotvením hlavnej žiadosti, ktorá bola predložená Komisii, na vnútroštátnej úrovni. Domnieva sa, že ak sa zjednodušená žiadosť posudzuje oddelene od celkového kontextu, v ktorom bola podaná, ako to urobil Úrad v spornom rozhodnutí, dochádza tým k skresleniu jej funkcie. Keďže zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty nie je ničím iným ako stručným opisom kartelu oznámeného Komisii, DHL tvrdí, že ju treba posudzovať z hľadiska hlavnej žiadosti, za predpokladu, že verne odráža jej obsah. DHL netvrdí, že jej zjednodušená žiadosť na vnútroštátnej úrovni a jej hlavná žiadosť na úrovni Únie sú tak z formálneho, ako aj vecného hľadiska totožné; je zrejmé, že ide o dve odlišné žiadosti, ktoré však vzhľadom na svoju povahu úzko súvisia, keďže zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty môže existovať len v prípade, ak bola podaná hlavná žiadosť o oslobodenie od pokuty.

58. Tak ako všetci ostatní účastníci konania, ktorí predložili pripomienky, sa nestotožňujem s názorom spoločnosti DHL.

a) Vnútroštátne právo

59. Treba ešte zdôrazniť, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006, vrátane jeho bodu 22, nie je záväzný pre VOHS a že členské štáty nie sú na základe práva Únie povinné zaviesť systém zjednodušených žiadostí o zhovievavosť. Ak však niektorý VOHS zavedie systém zjednodušených žiadostí, musí – v súlade s mojou odpoveďou na prvú otázku – rešpektovať právo Únie, najmä článok 101 ZFEÚ, ustanovenia Charty a všeobecné zásady práva Únie.

60. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že Úrad zaviedol systém zjednodušených žiadostí o zhovievavosť, ktorý je založený do veľkej miery na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006, najmä na jeho bode 22 [28]. Okrem toho sa zdá – no musí to overiť vnútroštátny súd –, že článok 17 oznámenia Úradu ukladá žiadateľovi o zhovievavosť okrem iného povinnosť uviesť „označenie výrobkov a služieb, ktoré tvoria predmet kartelu, jeho územný rozsah a dĺžku trvania“.

61. Zdá sa – no opäť to musí overiť vnútroštátny súd –, že oznámenie Úradu neukladá Úradu povinnosť „spojiť sa s Komisiou alebo s daným podnikom s cieľom určiť, či tento podnik po podaní zjednodušenej žiadosti v priebehu svojho vnútorného vyšetrovania zistil konkrétne a špecifické príklady správania v rámci odvetvia, na ktoré sa údajne vzťahovala hlavná žiadosť o oslobodenie od pokuty, ale na ktoré sa nevzťahuje zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty“ [29].

28 — Pozri články 16 až 18 oznámenia Úradu. Poukazujem tiež na to, že Úrad je uvedený na „[l]ist of authorities accepting summary applications as provided by the ECN Model Leniency Programme in Type 1A cases“, teda na „zozname orgánov, ktoré prijímajú zjednodušené žiadosti v súlade so vzorovým programom zhovievavosti ESHS v prípadoch typu 1A“ (voľný preklad). Pojem „typ 1A“ sa týka situácií, ktoré umožňujú získať úplné oslobodenie od pokút. Tento dokument je dostupný len v anglickom jazyku na internetovej stránke Komisie http://ec.europa.eu/competition/ecn/list_of_authorities.pdf.

29 — Pozri znenie druhej otázky položenej vnútroštátnym súdom.

62. Vnútroštátny súd sa však konkrétnejšie pýta, či právo Únie ukladá VOHS povinnosť posúdiť zjednodušenú žiadosť o zhovievavosť, ktorá mu bola predložená, z hľadiska žiadosti o zhovievavosť predloženej Komisii „v súvislosti s tým istým kartelom“ a za určitých okolností sa spojiť s Komisiou alebo s daným podnikom.

b) Bod 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS

63. V súlade so svojou odpoveďou na prvú otázku zastávam názor, že okrem toho, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je právne záväzný pre VOHS, z bodu 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS jasne vyplýva, že vzhľadom na to, že v rámci Únie neexistuje centralizovaný a jednotný systém programov zhovievavosti, žiadosť o zhovievavosť predloženú Komisii nemožno považovať za žiadosť adresovanú niektorému VOHS. [30]

64. Z toho vyplýva, že v práve Únie v oblasti hospodárskej súťaže neexistuje „jednotné kontaktné miesto“ (alebo „one-stop-shop“) na vybavovanie žiadostí o zhovievavosť a – ako Komisia uviedla na pojednávaní konanom 9. júla 2015 – ani automatické zasielanie týchto žiadostí medzi VOHS a Komisiou na základe článku 11 nariadenia č. 1/2003.

65. Na ochranu svojho postavenia v prípadnom konaní začatom týmito orgánmi musí žiadateľ požiadať o zhovievavosť *všetky* orgány hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc uplatňovať článok 101 ZFEÚ na území, ktorého sa porušovanie týka, a ktoré majú potrebné predpoklady konať proti príslušnému porušovaniu. Totiž *„je na žiadateľovi*, aby podnikol kroky na ochranu svojho postavenia, ktoré považuje za primerané vzhľadom na možné konanie týchto orgánov“ [*neoficiálny preklad*] [31].

66. Bod 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS teda stanovuje zásadu autonómnosti a nezávislosti rôznych programov zhovievavosti Komisie a VOHS, ako aj žiadostí, ktoré sa ich týkajú.

c) Body 1 a 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 a bod 45 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006

67. V prvom rade poukazujem na to, že bod 1 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 stanovuje, že „v systéme súbežných právomocí Komisie a vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže žiadosť o zhovievavosť adresovanú danému orgánu nemožno považovať za žiadosť o zhovievavosť adresovanú inému orgánu. Je preto v záujme žiadateľa požiadať o zhovievavosť *všetky* orgány hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc uplatňovať článok [101 ZFEÚ] na území, ktorého sa porušovanie týka, a ktoré majú potrebné predpoklady konať proti príslušnému porušovaniu“ [32].

68. Vzhľadom na to, že povinnosť žiadateľa požiadať o zhovievavosť všetky príslušné orgány môže viesť k podaniu viacerých súbežných žiadostí o zhovievavosť, v bode 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa odporúča jednotný formát zjednodušených žiadostí s cieľom zmierniť záťaž, ktorú tieto viaceré žiadosti predstavujú pre podniky a VOHS. [33]

30 — Zo znenia druhej otázky a zo slovného spojenia „napriek zneniu bodu 38 oznámenia Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže“ použitého v jej znení vyplýva, že samotný vnútroštátny súd sa domnieva, že toto ustanovenie v zásade vylučuje akúkoľvek právnu súvislosť medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, a „zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podal v súvislosti s tým istým kartelom na VOHS“. Keďže program zhovievavosti ESHS z roku 2006 bol prijatý po prijatí oznámenia o spolupráci v rámci ESHS (2004), domnievam sa, že druhá otázka sa v skutočnosti týka toho, či bol predmetným programom zmenený bod 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS.

31 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri bod 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS.

32 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

33 — Pozri body 39 a 40 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006. Z toho vyplýva, že bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 potvrdzuje znenie bodu 38 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS.

69. Bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 tiež stanovuje, že ak podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty, môže predložiť zjednodušenú žiadosť, ktorá obsahuje stručný opis uvedených informácií, každému VOHS, ktorý má podľa názoru tohto podniku „potrebné predpoklady“ konať. „Podaním zjednodušenej žiadosti si žiadateľ zabezpečí svoje postavenie v poradí žiadostí podaných na príslušnom orgáne hospodárskej súťaže v súvislosti s údajným kartelom“ [34].

70. Bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 navyše obsahuje zoznam informácií, ktoré „by mali“ [35] byť uvedené v zjednodušenej žiadosti. Poukazujem na to, že tento zoznam obsahuje informácie o rozsahu predmetného kartelu a „informácie o iných žiadostiach o zhovievavosť, ktoré žiadateľ podal alebo prípadne podá v súvislosti s údajným kartelom“.

71. Z bodu 45 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 vyplýva, že cieľom týchto informácií je umožniť VOHS, aby jednak rozhodol, či chce konať vo veci, a jednak rozhodol, či mu poskytnuté informácie dovoľujú určiť, či sa žiadateľ nachádza v situácii „typu 1A“ [36] upravenej v bode 5 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

72. Hoci predpokladom podania zjednodušenej žiadosti na VOHS je predchádzajúca alebo následná žiadosť o oslobodenie od pokuty predložená Komisii [37] a vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 stanovuje (dočasné) zjednodušenie informácií a dôkazov, ktoré má podnik predložiť VOHS, tento program nepredpokladá nijakú právnu súvislosť medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty predloženou Komisii a zjednodušenou žiadosťou podanou na VOHS. [38]

73. Žiadosť predložená Komisii a zjednodušená žiadosť podaná na VOHS sú totiž samostatnými žiadosťami, lebo z bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 a z informačných povinností uložených žiadateľovi, najmä pokiaľ ide o dotknutý výrobok (dotknuté výrobky) a dotknuté územie (územia), jasne vyplýva, že je výlučne úlohou žiadateľa správne vymedziť rozsah pôsobnosti jeho zjednodušenej žiadosti.

74. Aj keď sú teda informácie, ktoré sa majú poskytnúť v zjednodušenej žiadosti, najmä pokiaľ ide o rozsah predmetného porušovania, obmedzené, musia byť dostatočne presné, aby zabezpečili ochranu žiadateľa a jeho miesto v poradí žiadostí o oslobodenie od pokuty v prípade, keď – tak ako v spore vo veci samej – Komisia rozhodne, že nebude konať na základe žiadosti o oslobodenie od pokuty, ktorá jej bola predložená. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ak rozsah kartelu, ktorého sa týka zjednodušená žiadosť, nie je dosť presný, žiadateľovi hrozí, že príde o svoje miesto v poradí žiadostí o zhovievavosť na VOHS, k čomu podľa sporného rozhodnutia zrejme došlo v prípade spoločnosti DHL. [39]

75. Z toho vyplýva, že bez ohľadu na to, či zjednodušená žiadosť podaná na VOHS verne odráža žiadosť o oslobodenie od pokuty predloženú Komisii, VOHS nie je povinný posúdiť zjednodušenú žiadosť z hľadiska žiadosti o oslobodenie od pokuty predloženej Komisii, a to ani vtedy, ak má VOHS k dispozícii informácie o iných žiadostiach o zhovievavosť týkajúcich sa toho istého kartelu v zmysle bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

34 — Pozri bod 40 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

35 — Treba pripomenúť, že tento vzorový program, vrátane predmetného zoznamu, podľa môjho názoru nie je záväzný pre VOHS.

36 — Body 22 až 25 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 totiž upravujú podanie zjednodušených žiadostí o oslobodenie od pokuty na VOHS jedine v prípadoch „typu 1A“, ktoré sa podľa bodu 5 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 týkajú miery pomoci, ktorú žiadateľ o zhovievavosť poskytol VOHS.

37 — Pozri bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

38 — Čo sa týka znenia druhej prejudiciálnej otázky, treba poznamenať, že vo vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa nepoužíva pojem „hlavná žiadosť“. V tejto súvislosti sa stotožňujem s poznámkou nemeckej vlády, podľa ktorej toto označenie nie je vhodné, lebo by sa mohlo chápať tak, že zjednodušená žiadosť podaná na VOHS je v istom zmysle prílohou k žiadosti predloženej Komisii.

39 — DHL to rázne popiera.

76. Hoci si totiž Komisia a VOHS môžu vymieňať v rámci ESHS získané informácie [40], vrátane informácií súvisiacich so žiadosťami o zhovievavosť [41], v prípade, ak VOHS usúdi, že zjednodušená žiadosť má užšie vymedzenú vecnú pôsobnosť ako žiadosť, ktorú ten istý podnik predložil Komisii, nemá povinnosť [42] „spojiť sa s Komisiou alebo s daným podnikom s cieľom určiť, či tento podnik po podaní zjednodušenej žiadosti v priebehu svojho vnútorného vyšetrovania zistil konkrétne a špecifické príklady správania v rámci odvetvia, na ktoré sa údajne vzťahovala hlavná žiadosť o oslobodenie od pokuty, ale na ktoré sa nevzťahuje zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty“ [43].

77. Tak ako rakúska vláda sa domnievam, že povinnosť VOHS overiť zjednodušenú žiadosť v rámci Komisie „by odporovala deklarovanému zámeru orgánov, ktoré tvoria ESHS, nevytvoriť ‚one-stop-shop' pre žiadosti o zhovievavosť v rámci Európskej únie a dosiahnuť autonómnosť každého programu zhovievavosti“. Podľa môjho názoru skutočnosť, že na základe bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 musí žiadateľ poskytnúť pri podaní zjednodušenej žiadosti „informácie o iných žiadostiach o zhovievavosť, ktoré žiadateľ podal alebo prípadne podá v súvislosti s údajným kartelom“, neukladá VOHS povinnosť overiť zjednodušenú žiadosť v rámci Komisie.

78. Okrem toho, ak by sa VOHS uložila povinnosť spojiť sa za okolností uvedených v druhej prejudiciálnej otázke s Komisiou alebo s dotknutým podnikom, bolo by to v rozpore nielen so zásadou autonómnosti a nezávislosti programov zhovievavosti v rámci Únie, ale mohlo by to viesť aj k nenáležitému oslabeniu povinnosti spolupráce žiadateľov o zhovievavosť, ktorá je jedným z pilierov systému zhovievavosti. Tiež sa domnievam, že každé porušenie tejto povinnosti spolupráce môže ovplyvniť poradie priznané žiadostiam o zhovievavosť, a teda spôsobiť ujmu iným žiadateľom o zhovievavosť v súvislosti s tým istým kartelom, čo je v rozpore so všeobecnými zásadami práva Únie, vrátane zásad zákazu diskriminácie, proporcionality, právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a práva na riadnu správu vecí verejných.

d) Body 13 a 24 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006

79. Je zrejmé, že účinnosť programov zhovievavosti Komisie a VOHS spočíva najmä na povinnosti žiadateľa o zhovievavosť poskytnúť orgánom na základe bodu 13 ods. 2 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 „skutočnú, úplnú a nepretržitú spoluprácu *od podania žiadosti* na orgáne hospodárskej súťaže až do skončenia konania“ [44].

80. Podľa bodu 24 tohto vzorového programu totiž podnik, ktorý podal zjednodušenú žiadosť, musí na žiadosť VOHS poskytnúť doplňujúce informácie, a ak sa VOHS „rozhodne konať vo veci…, … podnik [musí] predložiť všetky relevantné informácie a dôkazy potrebné na dosiahnutie stanovenej úrovne dôkazov“.

40 — Talianska vláda pripojila k svojim písomným pripomienkam e-mail z 9. júla 2008, ktorý Úradu zaslali útvary Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž (ďalej len „DG COMP“). Z tohto e-mailu vyplýva, že Úrad položil Komisii počas zasadnutia ESHS otázku týkajúcu sa vybavovania jednotlivých žiadostí o zhovievavosť, ktoré DHL v tom čase predložila Komisii a Úradu. DG COMP v tomto e-maile potvrdilo, že „[a]pplicants should be aware (and are informed so by the Commission) that any conditional immunity granted by the Commission does not extend to member states/NCA and a separate application is required. If Company A, in making its application in Italy, has not covered itself fully by omitting road freight forwarding it is quite simply an error on its part“. [„Žiadatelia o zhovievavosť by si mali uvedomovať (a Komisia ich o tom informuje), že akékoľvek podmienečné oslobodenie od pokuty udelené Komisiou sa nevzťahuje na členské štáty/VOHS a vyžaduje sa samostatná žiadosť. Ak podnik A pri podaní žiadosti o zhovievavosť v Taliansku úplne neochránil svoje postavenie tým, že vynechal cestné zásielky tovaru, je to jednoducho jeho chyba“] (voľný preklad). V rozpore s pripomienkami spoločnosti DHL na pojednávaní samotný obsah tohto e-mailu potvrdzuje, že napriek možnosti Komisie a VOHS vymieňať si informácie v rámci ESHS nie je úlohou VOHS spojiť sa s Komisiou, pokiaľ ide o jednotlivé žiadosti o zhovievavosť. Uvedený e-mail tiež potvrdzuje jednak zásadu autonómnosti a nezávislosti žiadostí o zhovievavosť predložených Komisii a žiadostí o zhovievavosť podaných na VOHS a jednak skutočnosť, že je výlučne úlohou žiadateľa správne vymedziť rozsah pôsobnosti jeho (zjednodušenej) žiadosti o zhovievavosť podanej na VOHS.

41 — Pozri bod 25 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006, bod 41 ods. 1 oznámenia o spolupráci v rámci ESHS a články 11 a 12 nariadenia č. 1/2003.

42 — Na základe vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

43 — Pozri znenie druhej otázky položenej vnútroštátnym súdom.

44 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri bod 13 ods. 2 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006.

81. Pripájam sa teda k pripomienkam francúzskej vlády predneseným na pojednávaní, podľa ktorých je výlučne úlohou podniku, ktorý podal zjednodušenú žiadosť, poskytnúť VOHS všetky informácie užitočné pre jeho žiadosť. Informácie poskytnuté po podaní zjednodušenej žiadosti však nemôžu meniť vecnú pôsobnosť tejto žiadosti, napríklad doplniť ďalšie odvetvie [45], v súvislosti s ktorým tento podnik teda nebude môcť mať rovnaké miesto v poradí podaných žiadostí o zhovievavosť ako v súvislosti s odvetviami, na ktoré sa vzťahuje zjednodušená žiadosť.

82. Z vyššie uvedeného vyplýva, že právo Únie nestanovuje nijakú právnu súvislosť medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, a zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podal v súvislosti s tým istým kartelom na VOHS, ktorá by vyžadovala, aby VOHS podľa bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 a bodu 45 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 posúdil zjednodušenú žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorá mu bola predložená, z hľadiska žiadosti, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, alebo aby sa spojil s Komisiou alebo s daným podnikom s cieľom určiť, či tento podnik po podaní zjednodušenej žiadosti zistil konkrétne a špecifické príklady správania v rámci odvetvia, na ktoré sa údajne vzťahovala žiadosť o oslobodenie od pokuty predložená Komisii, ale na ktoré sa nevzťahuje zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty.

C – *O tretej prejudiciálnej otázke*

83. Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či podľa vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 VOHS môže na základe svojho vnútroštátneho programu zhovievavosti v súvislosti s kartelom, ktorého sa týka žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorú prvý podnik predložil alebo sa chystal predložiť Komisii, prijať zjednodušenú žiadosť o zhovievavosť len od tohto podniku, alebo či môže prijať aj žiadosti iných podnikov.

1. O prípustnosti

84. Talianska a rakúska vláda sa domnievajú, že tretia prejudiciálna otázka položená vnútroštátnym súdom je neprípustná, lebo sa netýka výkladu práva Únie, ale výkladu vnútroštátneho práva, konkrétne rozsahu pôsobnosti programu zhovievavosti zavedeného oznámením Úradu. Schenker zastáva názor, že tretia otázka je neprípustná, ak Súdny dvor konštatuje, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 je nezáväzný.

85. Domnievam sa, že tretia otázka je prípustná. Treba pripomenúť, že Súdnemu dvoru v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ neprináleží rozhodovať o výklade vnútroštátneho práva ani posudzovať jeho účinky, keďže táto úloha prislúcha výlučne súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, alebo prípadne príslušným vnútroštátnym súdom. Podľa môjho názoru zo samotného znenia tretej otázky, zo spisu, ako aj z rozpravy na Súdnom dvore vyplýva, že tretia otázka sa týka výkladu práva Únie, aj keď táto otázka odkazuje aj na vnútroštátne právo, konkrétne na

45 — Okrem toho poznamenávam, že zásada autonómnosti a nezávislosti žiadostí o zhovievavosť predložených Komisii a zjednodušených žiadostí podaných na VOHS bola zdôraznená v bode 46 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2012, ktorý stanovuje, že „zjednodušená žiadosť by mala byť *náležitým zhrnutím* žiadosti o zhovievavosť predloženej Komisii. Ak teda žiadateľ o zhovievavosť dostal od vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže poradie na účely zjednodušenej žiadosti a následne poskytne Komisii informácie a dôkazy, z ktorých vyplýva, že rozsah údajného kartelu sa podstatne odlišuje od toho, ktorý uviedol vo svojej zjednodušenej žiadosti podanej na vnútroštátnom orgáne hospodárskej súťaže (napríklad kartel sa vzťahuje na ďalší výrobok), žiadateľ by mal zvážiť poskytnutie aktualizovaných informácií uvedenému orgánu, na ktorom podal zjednodušenú žiadosť, aby bol rozsah jeho ochrany v konaní na orgáne rovnaký ako rozsah ochrany v konaní pred Komisiou“ (preklad predložený Komisiou v pripomienkach), kurzívou zvýraznil generálny advokát.

vnútroštátny program zhovievavosti. Súdny dvor teda musí v prejednávanej veci obmedziť svoje skúmanie na ustanovenia práva Únie a podať výklad, ktorý bude užitočný pre vnútroštátny súd. Okrem toho skutočnosť, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 podľa môjho názoru nie je záväzný, nebráni uplatniteľnosti iných ustanovení práva Únie v rámci sporu vo veci samej.

2. O veci samej

86. Myslím si, že tretia otázka vznikla na základe toho, že body 22 až 25 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 sa týkajú podávania zjednodušených žiadostí o oslobodenie od pokuty na VOHS len v prípadoch „typu 1A“, ak podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty [46]. Z toho vyplýva, že tento program neupravuje zjednodušené žiadosti najmä vtedy, keď podnik požiada Komisiu a/alebo VOHS len o zníženie pokuty. Vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2012 pritom v tomto smere podstatne rozšíril okruh situácií, v ktorých možno podať zjednodušenú žiadosť na VOHS. [47]

87. V tejto súvislosti článok 16 oznámenia Úradu podľa spoločnosti DHL umožňuje podanie zjednodušenej žiadosti len podniku, ktorý už predložil alebo sa chystal predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty. DHL sa domnieva, že z tohto ustanovenia vyplýva, že jedinou povolenou zjednodušenou žiadosťou je žiadosť o oslobodenie od pokuty a že za okolností sporu vo veci samej zjednodušené žiadosti spoločností Schenker a Agility nespĺňali túto podmienku, a preto tieto spoločnosti nemohli ochrániť svoje postavenie na vnútroštátnej úrovni podaním zjednodušených žiadostí na Úrade. DHL dodáva, že vzhľadom na to, že predložila Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty, „ostatné podniky, ktoré neskôr začali spolupracovať s Komisiou – ako v posudzovanom prípade Schenker a Agility – mohli prípadne ochrániť svoje postavenie na vnútroštátnej úrovni len podaním hlavných žiadostí o zníženie pokút na príslušnom VOHS, keďže… toto zníženie v tom čase nemohlo byť predmetom zjednodušenej žiadosti. Z toho teda vyplýva, že podanie riadnych žiadostí o zhovievavosť na [Úrade] spoločnosťami Schenker a Agility musí byť správne datované ku dňu doplnenia ich zjednodušených žiadostí – teda v prípade spoločnosti Schenker k 11. júnu 2009 a v prípade spoločnosti Agility k 11. januáru 2010. V oboch prípadoch tento dátum nasleduje po 23. júni 2008, čo je dátum podania doplňujúcej zjednodušenej žiadosti spoločnosti DHL, ktorá podľa [Úradu] obsahovala prvú a jedinú žiadosť o priaznivé zaobchádzanie s odvolateľkami v konaní vo veci samej týkajúcom sa medzinárodných cestných zásielok tovaru“ [48].

88. Treba pripomenúť, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 ani vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2012 nie sú záväzné pre VOHS. Okrem toho, hoci je pravda, že vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 upravuje podanie zjednodušených žiadostí o oslobodenie od pokuty na VOHS len v prípadoch „typu 1A“, z bodu 3 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 jasne vyplýva, že VOHS „môže“ zaujať priaznivejší prístup voči podnikom, ktoré žiadajú o zhovievavosť, v rámci svojho programu.

89. Domnievam sa teda, že VOHS môže vo svojom programe zhovievavosti upraviť systém zjednodušených žiadostí, ktorý nie je založený na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006 ani na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2012, avšak pod podmienkou, že tento systém rešpektuje všeobecné zásady práva Únie, vrátane zásad zákazu diskriminácie, proporcionality, právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a práva na riadnu správu vecí verejných.

46 — Podľa bodu 46 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 totiž „vzorový program ESHS upravuje podávanie zjednodušených žiadostí len v prípadoch typu 1A“. V tomto bode sa tiež uvádza, že „zjednodušené žiadosti typu 1B a 2 nie sú potrebné a nemožno ich vždy podať…“.

47 — Podľa bodu 42 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2012: „Summary applications will be possible irrespective of the applicant's position(s) in the leniency queue at the Commission and the NCA, i.e. in Type 1A, Type 1B and Type 2 applications“. „Zjednodušené žiadosti možno podať bez ohľadu na miesto žiadateľa (žiadateľov) v poradí žiadostí o zhovievavosť doručených Komisii a VOHS, teda pri žiadostiach typu 1A, typu 1B a typu 2“ (voľný preklad).

48 — Pozri bod 26 pripomienok spoločnosti DHL.

90. Talianska vláda vo svojich písomných pripomienkach [49] uviedla, že program zhovievavosti Úradu v čase skutkových okolností sporu vo veci samej výslovne neupravoval možnosť Úradu „prijať zjednodušenú žiadosť podanú po hlavnej žiadosti týkajúcej sa len zníženia pokuty“. Domnieva sa však, že tým nedošlo k porušeniu nijakého ustanovenia alebo zásady práva Únie, keďže vzorový program zhovievavosti ESHS z roku 2006 nie je dokumentom, ktorý by bol právne záväzný pre VOHS, a tento samotný program považuje v každom prípade za žiaducu čo najširšiu účasť podnikov na systéme zhovievavosti. [50]

91. Podľa spoločnosti DHL bod 16 oznámenia Úradu „bol v čase skutkových okolností jasný a umožňoval podanie zjednodušenej žiadosti podnikom, ktorý už predložil alebo sa chystal predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokút“. DHL sa domnieva, že „prijatie žiadostí spoločností Schenker a Agility o oslobodenie od pokuty v zjednodušenej podobe [Úradom] bez toho, aby boli splnené podmienky uvedené [v bode 16 oznámenia Úradu], bolo… skutočným zneužitím konania… . V decembri 2007, keď Schenker podala zjednodušenú žiadosť, už uplynuli tri mesiace od okamihu, keď Komisia udelila spoločnosti DHL podmienečné oslobodenie od pokuty (pre všetky tri odvetvia predmetného trhu). … Pokiaľ nebola splnená základná podmienka na podanie zjednodušenej žiadosti, nemohla existovať ani najmenšia výkladová pochybnosť a žiadosti spoločností Schenker a Agility o oslobodenie od pokuty boli neprípustné“ [51].

92. Schenker sa navyše domnieva, že Úrad mohol na základe svojho oznámenia prijať zjednodušenú žiadosť od podnikov, ktoré predložili Komisii žiadosť o zníženie pokút. Zastáva názor, že jedinou podmienkou uvedenou v bode 16 oznámenia Úradu, ktorá bola uplatniteľná *ratione temporis* v konaní vo veci samej, bolo, že podnik, ktorý chcel podať „zjednodušenú“ žiadosť o zhovievavosť, „*… už predložil alebo sa chyst[al] predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokút*…“. „Keďže žiadny podnik, ktorý ešte nepredložil Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty, logicky nemôže vedieť, či bude ‚prvým v časovom poradí‘ s ohľadom na porušenie, ktoré chce oznámiť (teda či jeho žiadosť o oslobodenie od pokuty bude ‚prijatá‘), skutočnosť, že iný podnik už požiadal Komisiu o oslobodenie od pokuty v súvislosti s tým istým porušením a/alebo že už dosiahol zodpovedajúce podmienečné oslobodenie od pokuty, je irelevantná a nemôže ohroziť právo daného podniku podať aj na [Úrade] (alebo na inom VOHS) žiadosť o zhovievavosť v ‚zjednodušenej‘ podobe“ [52].

93. Agility dodáva, že „zo znenia vnútroštátneho programu zhovievavosti jednoznačne vyplýva, že [Úrad] môže prijať viaceré zjednodušené vyhlásenia. Článok 16 vnútroštátneho predpisu a [bod 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006] stanovujú možnosť podať zjednodušenú žiadosť v prípade podniku, ‚ktorý predložil alebo sa chystá predložiť Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty‘. Keďže rozhodujúci je samotný zámer podať žiadosť o zhovievavosť (a nie jej skutočné podanie) a keďže tento zámer predchádza okamihu, keď sa podnik dozvie o svojom mieste v poradí žiadostí (a prípadnému udeleniu podmienečného oslobodenia od pokuty), znenie [bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 a článku 16 oznámenia Úradu] zjavne pripúšťa, aby sa viaceré podniky nachádzali v rovnakej situácii, a preto sú ich zjednodušené žiadosti prípustné“ [53].

49 — Pozri bod 77.

50 — Talianska vláda poznamenáva, že bod 8 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 výslovne stanovuje „možnosť orgánu hospodárskej súťaže doplniť podrobnejšie ustanovenia, ktoré zodpovedajú jeho systému uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže, alebo priaznivejšie zaobchádzať so žiadateľmi, ak to považuje za potrebné z dôvodov efektivity“.

51 — DHL dodáva, že „Schenker a Agility požiadali Komisiu o priaznivé zaobchádzanie 5. a 20. novembra 2007 – teda až päť mesiacov po tom, čo DHL predložila Komisii žiadosť o oslobodenie od pokuty, a to až po inšpekciách vykonaných Komisiou okrem iného v Taliansku – a v čase, keď predložili žiadosť Komisii, už boli informované o tom, že inému podniku už bolo udelené podmienečné oslobodenie od pokuty. Vzhľadom na to, že ‚zjednodušené‘ žiadosti spoločností Schenker a Agility podané na [Úrade] súviseli len so žiadosťami o zníženie pokuty predloženými Komisii, aj na vnútroštátnej úrovni mohli viesť len k zníženiu pokuty. Keďže však boli sformulované ako žiadosti o oslobodenie od pokuty, nemali byť ani len založené do vyšetrovacieho spisu [Úradu]“.

52 — Pozri body 58 až 60 pripomienok spoločnosti Schenker.

53 — Pozri bod 63 pripomienok spoločnosti Agility.

94. Hoci je pravda, že prípadné prijatie vnútroštátnych pravidiel zhovievavosti a ich uplatňovanie patrí do pôsobnosti členských štátov a že členské štáty môžu v rámci svojich programov zhovievavosti zaujať voči podnikom, ktoré žiadajú o zhovievavosť, priaznivejší prístup, než je prístup stanovený vo vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006, pokiaľ budú rešpektovať právo Únie, najmä článok 101 ZFEÚ, ustanovenia Charty a všeobecné zásady práva Únie,[54] z pripomienok predložených Súdnemu dvoru vyplýva reálna neistota, pokiaľ ide o význam a/alebo rozsah pôsobnosti oznámenia Úradu.

95. Je teda úlohou vnútroštátneho súdu určiť význam a rozsah pôsobnosti tohto oznámenia s cieľom overiť, či sa od neho Úrad skutočne odklonil a či tým prípadne porušil právo Únie, najmä všeobecné právne zásady. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd v konaní vo veci samej najmä overiť, či bola dodržaná rovnosť zaobchádzania so všetkými žiadateľmi o zhovievavosť, ako aj právo na riadnu správu vecí verejných a či bola zabezpečená ochrana legitímnej dôvery.

V – **Návrh**

96. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré podala Consiglio di Stato, takto:

1. Vzorový program zhovievavosti Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS) z roku 2006 nie je záväzný pre vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže (VOHS). Keď však členský štát prijme program zhovievavosti – bez ohľadu na to, či je založený na vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006 – musí rešpektovať právo Únie a – konkrétne v oblasti práva hospodárskej súťaže – zabezpečiť, aby pravidlá, ktoré stanoví alebo uplatňuje, nezasahovali do účinného uplatňovania článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Okrem toho členské štáty, vrátane ich VOHS, sú viazané ustanoveniami Charty základných práv Európskej únie a všeobecnými zásadami Únie, ak vykonávajú články 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Ak teda VOHS prijme program zhovievavosti, ktorý v zásade môže vyvolávať právne účinky, tento program musí rešpektovať Chartu a všeobecné zásady práva Únie, vrátane zásad zákazu diskriminácie, proporcionality, právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a práva na riadnu správu vecí verejných.

2. Právo Únie nestanovuje nijakú právnu súvislosť medzi žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Európskej komisii, a zjednodušenou žiadosťou o oslobodenie od pokuty, ktorú podal v súvislosti s tým istým kartelom na VOHS, ktorá by vyžadovala, aby VOHS podľa bodu 22 vzorového programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 a bodu 45 vysvetliviek pripojených k vzorovému programu zhovievavosti ESHS z roku 2006 posúdil zjednodušenú žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorá mu bola predložená, z hľadiska žiadosti, ktorú podnik predložil alebo sa chystá predložiť Komisii, alebo aby sa spojil s Komisiou alebo s daným podnikom s cieľom určiť, či tento podnik po podaní zjednodušenej žiadosti zistil konkrétne a špecifické príklady správania v rámci odvetvia, na ktoré sa údajne vzťahovala žiadosť o oslobodenie od pokuty predložená Komisii, ale na ktoré sa nevzťahuje zjednodušená žiadosť o oslobodenie od pokuty.

3. Členské štáty môžu v rámci svojich programov zhovievavosti zaujať voči podnikom, ktoré žiadajú o zhovievavosť, priaznivejší prístup, než je prístup stanovený vo vzorovom programe zhovievavosti ESHS z roku 2006, pokiaľ budú rešpektovať právo Únie, najmä článok 101 ZFEÚ, ustanovenia Charty a všeobecné zásady práva Únie.

54 — Pozri analogicky rozsudky Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, bod 24) a Donau Chemie a i. (C-536/11, EU:C:2013:366, bod 27 a citovanú judikatúru).